

Transfer: hoe maak je de brug tussen begrijpend lezen en andere vakken?

U laat de kinderen in de les oefenen met verschillende strategieën om teksten te lezen. Maar zodra ze een geschiedenis- of aardrijkskundeboek lezen, denken ze vaak niet aan de aanpak uit de begrijpend leesles. De transfer naar andere vakken komt niet vanzelf! Kinderen zijn zich er vaak niet van bewust dat het ook hier gaat om het lezen van informatieve teksten, waarbij de leesstrategieën een goed hulpmiddel zijn om de tekst te begrijpen.

Drie tips om de kinderen tijdens de andere lessen te herinneren aan wat ze bij het begrijpend lezen hebben geleerd.

Tip 1

Handleiding

In de handleiding van *Grip op lezen* staan aan het einde van iedere les praktische tips voor de transfer naar andere lessen. U krijgt concrete aanwijzingen om de kinderen te leren hoe ze de strategie van die les ook in andere lessen en situaties kunnen gebruiken.

Toepassen

Het is van belang dat kinderen samenhang zien tussen de verschillende domeinen waarin ze onderwijs krijgen. Gebruik de kennis en de strategieën uit de les begrijpend en studerend lezen ook in andere lessen.

Twee voorbeelden:

- 1** Tijdens de les aardrijkskunde: laat de kinderen WH-vragen stellen bij de tekst. Helpen de antwoorden die je elkaar geeft om de tekst beter te begrijpen en te onthouden?
- 2** Tijdens de les geschiedenis: onderzoek of er signaalwoorden in de tekst staan. Welk signaal geven ze? (overeenkomst en verschil, oorzaak en gevolg, doel en middel)

Toepassen

Het is van belang dat kinderen samenhang zien tussen de verschillende domeinen waarin ze onderwijs krijgen. Gebruik de kennis en de strategieën uit de les begrijpend en studerend lezen ook in andere lessen.

Twee voorbeelden:

- 1** Bespreek: staan in geschiedenisboeken feiten of meningen? De gebeurtenissen in de geschiedenis worden door elke deelnemer anders verteld. Slaven vertellen een ander verhaal over slavernij dan degenen die slaven hadden. We vertellen allemaal onze eigen interpretatie van de feiten uit ons leven.
- 2** Hoe zit het met feiten en meningen op internet? Denk aan informatieve sites, maar ook aan een forum.

Praktische transfertips in de handleiding.

Tip 2

Spiekbriefjes

In de werkboekjes van *Grip op lezen* staan handige spiekbriefjes met de zeven leesstrategieën: doel bepalen, voorspellen, voorkennis ophalen, herstellen, vragen stellen, visualiseren en samenvatten. Die spiekbriefjes kunt u op Mijn Malmberg downloaden en printen. Zo hebben de kinderen ook bij de andere lessen de strategieën bij de hand, compleet met toelichting en illustraties.

Spiekbriefjes met leesstrategieën.

Tip 3**Modeling**

Het hardop denkend voordoen van de leesstrategie is een belangrijk onderdeel van *Grip op lezen*.

Doordat de kinderen uw gedachtegang als leerkracht en ervaren lezer volgen, krijgen ze een goed voorbeeld en leren ze de strategie. Uw gedrag is dus voorbeeldgedrag. Tijdens het modelen stelt u geen vragen, maar verwoordt u hardop denkend uw eigen denkproces bij het toepassen van de strategie.

Ook bij het lezen van teksten voor andere vakken is modeling de manier bij uitstek om de kinderen te laten zien dat begrijpend lezen geen doel op zich is. Ze zien dat de strategieën die ze bij begrijpend lezen leren juist bedoeld zijn om te gebruiken in andere teksten en situaties.

Doe dus ook tijdens bijvoorbeeld een aardrijkskunde- of geschiedenisles hardop denkend voor hoe u een tekst te lijf gaat en welke strategie u daarbij gebruikt. Op die manier maakt u expliciet duidelijk dat de aanpak uit de begrijpend leesles ook bij andere teksten werkt.

Instructie bij tekst 1

05

- 1** Stel tijdens deze instructie geen vragen. Doe hardop denkend de strategie voor:
Lees de titel hardop voor.
Mmm, dat is Engels voor 'lachen' of '(glim)lach'.
- 2** Lees het eerste tekstblok tot en met 'vakmanschap' (regel 14) hardop voor.
*Pff, dat is raar. Ik heb een heleboel vragen: Over **wie** gaat dit? **Waarom** hangt die? **Wat** is 77 bij 53 centimeter? Een meesterwerk dat gemaakt is door iemand met vakmanschap? Het lijkt wel een soort kunstwerk of zo. Ik ben wel benieuwd.*
- 3** Lees de volgende zin hardop voor.
Sfumatotechniek? Wat is dat voor techniek? Misschien staat dat in de tekst. Ik lees verder.

Een voorbeeld van modeling in de handleiding van Grip op lezen. Probeer ook bij het lezen van teksten voor andere vakken hardop lezend voor te doen hoe u een tekst doorgrondt.